

ALLTID BEREDT

Til deg som er ny speiderleder!

Denne e-posten er en invitasjon til Lederstart i Norges speiderforbund. Den er sendt til alle nyinnmeldte medlemmer over 18 år og alle medlemmer som nylig har fylt 18 år. Hvis du allerede har gjennomført Lederstart, kan du se bort fra denne e-posten.

Din rolle som speiderleder er viktig for barn og unge i Norges speiderforbund. Men det skal også være givende og lærerikt for deg selv. Som speiderleder får du erfaringer og kompetanse som du vil ha nytte av hele livet, både i arbeidslivet og privat.

Lederstart

På terskelen til å ta fatt som speiderleder, er det lurt å sette seg inn i hva speiding handler om. Alle nye ledere skal ta introkurset og ledersamtalen som tilsammen utgjør den første delen av grunntreningen for ledere i Norges speiderforbund – Lederstart.

Introkurset

Du gjennomfører introkurset ved å lese heftet «Velkommen som leder» og ved å gjennomføre egenlæringsopplegget i forbindelse med det. **Heftet er vedlagt i PDF-format.**

Introkurset gir deg på ulike måter innblikk i hva speiding og speiderledelse er. I tillegg får du spørsmål som skal hjelpe deg med å bearbeide og huske informasjon du har lest.

Ledersamtalen

Det er kretsens ansvar å invitere deg til en ledersamtale for å avklare forventningene du og kretsen din har til din lederrolle. Hvis du ikke hører noe fra kretsen, kan du be gruppelederen din ta kontakt med kretsen for å avtale en ledersamtale.

Kurs

Lederstart er første trinn i ledertreningen i Norges speiderforbund. Du kan lese mer om mulighetene for utvikling som leder her: <https://speiding.no/laer-ledelse/ledertrening>. Aktuelle kurs og arrangementer finner du på speiding.no/arrangementer eller på kretsens hjemmeside.

Lykke til som leder i Norges speiderforbund!

Vennlig hilsen

Håvard Djupvik

Speidersjef

Norges speiderforbund

NORGES SPEIDERFORBUND

Besøksadresse: St. Olavs gate 25, 0166 Oslo | Postadresse: Postboks 6910 St. Olavs plass, 0130 Oslo
Telefon: 22 99 22 30 | E-post: nsf@speiding.no | www.speiding.no

INTROKURSET

Tekster og oppgaver for
egenlæring

Norges speiderforbund, Dec 2019

ALLTID BEREDT

INNLEDNING

For en leder i Norges speiderforbund er det viktig å kjenne til sentrale prinsipper for speiding og speiderledelse. Introkurset er det første kurset du tar som ny leder. Formålet med det er å gi deg introduksjon til speiding. Introkurset gjennomføres som egenlæring.

Lederstart

Etter introkurset blir du invitert til å delta i en oppfølgingssamtale, såkalt leder-samtale, i kretsen din (den som speidergruppa di tilhører). Når du har fullført både introkurset og ledersamtalen, som til sammen omtales som Lederstart, blir du bedt om å skrive under på en lederavtale med kretsen og Norges speiderforbund. Og så er du klar til å begynne som speiderleder!

Vi ønsker at alle nye ledere – både med og uten tidligere speidererfaring – gjennomfører Lederstart. Tilhører du den første kategorien, kan Lederstart hjelpe deg å oppsummere dine speidererfaringer og sette dem i perspektiv. Har du lite speidererfaring, håper vi at Lederstart kan gi deg nettopp en god start: et innblikk i speidingens metoder og idé. Etter Lederstart har du rett og plikt til å ta videre lederutdanning knyttet til vervet ditt.

Hva innebærer egenlæring?

Introkurset er beregnet for *egenlæring*. Det betyr at det er du, og du alene, som har ansvar for å gjennomføre kursopplegget og reflektere over det du har lært og gjort.

Introkurset er basert på heftet «Velkommen som leder». Det betyr at du skal lese gjennom heftet og ha et bevisst forhold til det som står i det. For å hjelpe deg med å sette deg inn i innholdet i dette heftet, har vi laget spørsmål og små oppgaver i tilknytning til alle emnene. Kurset er delt inn i 7 hovedtemaer. I kursopplegget nedenfor vil du kunne se hvilke emner som forklares under hvert av hovedtemaene, og hvorfor du skal lære noe om dem.

Rammer for kurset

Det høres kanskje banalt ut, men behagelige omgivelser og praktiske rammer på et kurs er faktisk viktige forutsetninger for god læringsutbytte. Dette er like viktig på et kurs av denne typen (egenlæring) som når du deltar på et mer tradisjonelt kurs. Så gjør klart utstyret og kursmaterialet, sett deg i godstolen og pass på å ha noe å bite i og drikke underveis.

FAKTA:

Opplæringen som Norges speiderforbund tilbyr sine ledere kalles ledertrening og består av grunntrening (for nye ledere) og videregående trening (for de mer erfarne speiderledere).

Lederstart er den første og innledende delen av grunntreningen. Målet er å gi alle som ønsker å bli speiderledere, en god start.

Tidsbruk

Sett av godt med tid. Tre timer er anbefalt for å få gått gjennom hele kursopplegget. Det kan være en fordel å ta kurset i flere omganger slik at du får mulighet til å bearbeide de forskjellige opplysningene og reflektere over det du har lest. Hvis du gjennomfører kurset sammenhengende, ta deg jevnlige pauser, for eksempel nå du er ferdig med et hovedtema.

Utstyr og kursmateriell

- Dette kursopplegget, enten på skjerm eller som utskrift.
- Heftet «Velkommen som leder».
- En pc/nettbrett med internettilgang.
- Penn/blyant og en liten notatblokk til å notere nyttige erfaringer og tanker under kurset.

DEL 1: GRUNNLAGET

Dette temaet handler om viktige kjennetegn og grunnverdiene i speideren:

- Formålsparagrafen
- Speiderloven og speiderløftet
- Speiderhilsen og valgspråk

Hvorfor akkurat dette

Speiding er en såkalt verdibasert bevegelse, og verdigrunnlaget er en viktig del av organisasjonens identitet. Ett eksempel på dette er at speidere gjennom speiderløftet forplikter seg til å følge speiderloven. Å ha et bevisst forhold til speidingens verdigrunnlag kan gjøre deg til en bedre og mer reflektert leder, og er ikke minst en viktig forutsetning for å kunne forstå og ta del i speidergruppas liv.

Når du sier ja til å bli leder i Norges speiderforbund, sier du samtidig ja til å arbeide i tråd med NSF's formål og verdigrunnlag. Det er derfor viktig at du forstår formålet med speidingen og kjenner til speidingens verdier. Dette trenger ikke nødvendigvis å påvirke dine personlige overbevisninger, men det gir noen forventninger til hvordan du skal utføre ledergjerningen. Du kommer til å være et forbilde – den som speidere ser opp til – og det forplikter. I praksis betyr det at du, så langt det er mulig, handler i tråd med verdigrunnlaget. For noen med lite speidererfaring kan en slik forpliktelse virke kunstig eller abstrakt. Tenk gjerne på den som en kompasskurs som kan hjelpe deg med å finne retningen i speiderlederrollen din.

TENK:

Kan du stå for verdiene i speiderloven og -løftet?

FAKTA:

Norges speiderforbunds formål er å utvikle mennesker til selvstendighet, og til å ta aktivt ansvar i samfunnet i samsvar med idealene fra speiderløftet og speiderloven (jf. §1-5-1 i NSF's lover).

LES

«Velkommen som leder», side 3-5

REFLEKTER:

REFLEKTER

- ? Hva er speidingens formål?
- ? Tenk over noen viktige kjennetegn ved speidingen.
- ? Tenk over verdiene i speiderløftet og speiderloven. Er dette verdier du kan stå for? Hva føles eventuelt vanskelig for deg å gi din tilslutning til?
- ? Det er ikke uten grunn at speideren ofte oppfattes som livsstil og ikke bare en fritidsaktivitet. Du har kanskje av og til selv opplevd speideren som en egen liten verden? Det kan dreie seg om alt fra hvilke sanger vi synger til «regler» for oppførsel i naturen eller holdning til bruk av alkohol. Noe av dette skyldes tradisjoner, men mye har sammenheng med verdiene fra speiderloven, speiderløftet og formålsparagrafen.
- ? Tenk over om det er noen tradisjoner eller andre trekk ved speideren du vil gjerne forstå bedre. Noter eventuelle spørsmål eller bekymringer du har, slik at du kan ta dem opp under samtalen med kretsen.

PSST!
VIL DU VITE MER?
Trykk her

DEL 2: ORGANISASJON

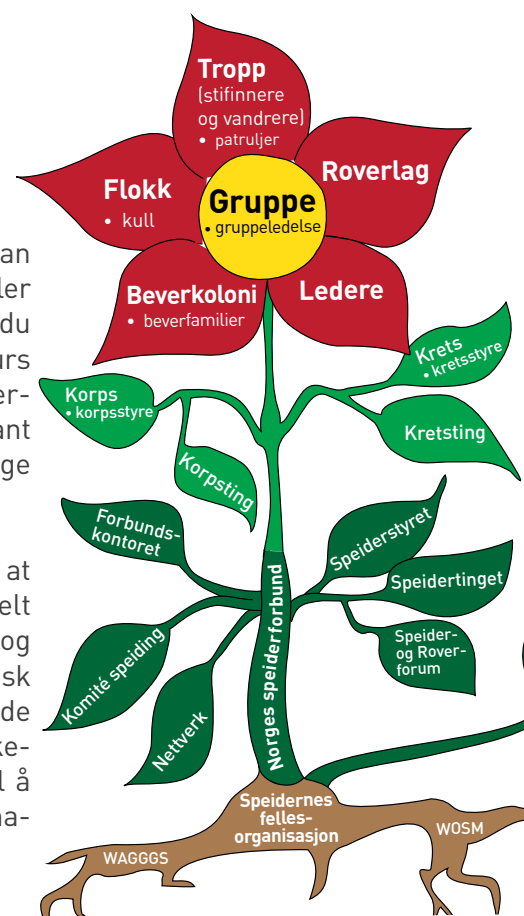
Dette temaet handler om de ulike leddene i organisasjonen og forbindelsene mellom dem:

- Gruppe
- Krets
- Korps
- Nasjonalt
- Internasjonalt

Hvorfor akkurat dette

Kjennskap til organisasjonsstrukturen i NSF kan hjelpe deg å vite hva du kan forvente av de forskjellige organisasjonsleddene, og hvor du kan få hjelp eller finne informasjon. Selv om du skal være aktiv i en lokal speidergruppe, vil du ikke forbli upåvirket av det som skjer på kretsnivå og nasjonalt. På lederkurs og speiderarrangementer kan du bli kjent med ledere fra andre speidergrupper, kanskje fra helt andre deler av landet. Du vil også få relevant informasjon og invitasjoner gjennom bladet «Speideren» og på e-post. Å følge med på det som skjer kan åpne mange spennende muligheter for deg.

Det internasjonale aspektet ved speidingen er også viktig. Mange opplever at det er akkurat dette som gir dem motivasjon til å være speidere. Det er noe helt spesielt ved det å være én av over 30 millioner speidere fra hele verden, og å vite at man har mye til felles til tross for forskjellige kulturer, tro, økonomisk situasjon og hverdag. Gjennom å være en del av dette verdensomspennende fellesskapet, gjennom å oppleve internasjonalt vennskap og arbeide for likeverd, bidrar speidere til fred. Som speiderleder vil du også få mulighet til å oppleve internasjonal speiding på nært hold, for eksempel gjennom internasjonale prosjekter, arrangementer og leire.

LES

«Velkommen som leder», side 6-9, 18-19

UNDERSØK:

- Hva vet du om din egen speidergruppe? Vet du hvem gruppelederen er? Har du hatt kontakt med ham/henne?
- Hva vet du om kretsen din? Gjør deg kjent med hjemmesiden til kretsen (og korpsset ditt, hvis du er medlem i en korpsgruppe).
- Gjør deg kjent med forbundets hjemmeside speiding.no og spesielt følgende innhold: [Organisasjon](#) og [Ut i verden](#)
- Hvis du ikke har hatt en samtale med gruppeleder ennå, kan det være en god idé å få det til så snart som mulig. Hvis du skal være leder i en enhet, prøv å finne ut litt mer om denne (koloni, flokk, tropp eller roverlag).

PSST!
VIL DU VITE MER OM
INTERNASJONAL SPEIDING?
Trykk her

- Opprinnelse og oppbygging
- Betydning for arbeidet

Speidermetoden er en sjekkliste, både når vi planlegger speideraktiviteter og når vi gjennomfører dem. På samme måte kan du bruke den som som et slags skjelett, eller knagger som du kan henge de nye ledelseserfaringene dine på. Skriv for eksempel de åtte punktene inn i notatboka di, og hver gang du stusser over noe i speidersammenheng, kan du sjekke om dette kan henge sammen med speidermetoden.

[illegible]

- «Jeg kommer til å lytte til speiderne og ta dem på alvor.»
- «Jeg ønsker å sette meg inn i eksisterende tradisjoner og seremonier i min speidergruppe/enhet.»
- «Jeg kommer til å skaffe meg oversikt over hva speiderne i enheten min trenger å vite eller kunne for å klare å gjennomføre en forsvarlig tur.»

PSST!
VIL DU VITE MER?
Trykk her

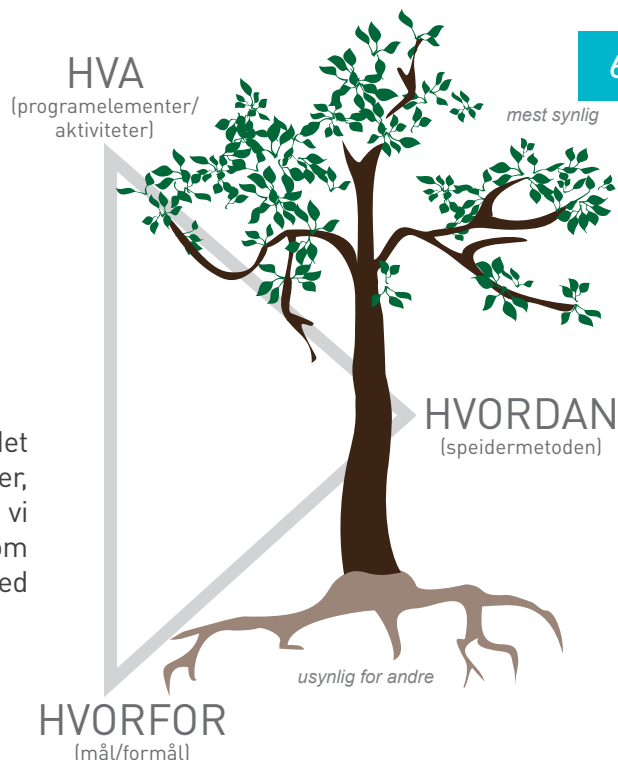
DEL 4: HVA LÆRER SPEIDERE?

Dette temaet handler om speiderprogrammet:

- Tanken bak
- Oppbygging
- Speiderbasen og andre hjelpemidler

Hvorfor akkurat dette

For å kunne danne seg et bilde av hva det daglige speiderarbeidet handler om, kan det være lurt å skaffe seg en oversikt over aktiviteter, merker og annet som speidere jobber med til vanlig – altså det vi kaller for speiderprogrammet. Dette er spesielt viktig for deg som skal være en enhetsassistent eller enhetsleder, men også ledere med andre oppgaver har nytte av å vite hva speidere arbeider med.

LES

«Velkommen som leder», side 10-11

FAKTA:

Det er lang tradisjon for at speidere tar ulike merker, og dette virker fortsatt inspirerende for mange speidere. De fleste programelementene er derfor organisert som merker. Men selv om å ta merker fortsatt er populært, har vi ikke lenger det samme fokuset på fysiske prestasjoner og praktiske ferdigheter som var vanlig for 100 år siden. Et moderne speiderprogram legger vekt på læringsprosessen, slik at de viktigste målene med speideraktivitetene er å gi speiderne mulighet til å "strekke seg" lenger, oppleve mestring, lære av egne erfaringer, trene på ledelse, utvikle sine samarbeidsevner og reflektere over egne verdier og holdninger.

VISSTE DU AT?

Symbolikk brukes mye i speideren. Treet ovenfor er et beskrivende bilde av speiderarbeidet. Vi bruker det til å illustrere sammenhengen mellom speidingens mål (røttene på treet), metode (stammen) og aktiviteter (trekronen).

UNDERSØK
REFLEKTER

UNDERSØK:

Bli kjent med innholdet på program- og aktivitetssidene på speiding.no og spesielt følgende sider:

- Programmet: <https://speiding.no/speiderprogram>
- Speiderbasen: <https://speiding.no/speiderprogram/speiderbasen>
- Hjelpemidler: <https://speiding.no/laer-ledelse/vaere-speiderleder/hjelpemidler-ledere>

Øv deg på å finne aktiviteter i Speiderbasen. Legg merke til at aktivitetene er beskrevet med alder, mål, programområde, forberedelse, gjennomføring m.m.

Øv deg på å finne informasjon på speiding.no, for eksempel om roverspeiding, prosjekter eller ledertrening.

REFLEKTER:

Tenk tilbake på det du har lest, og reflekter over hvorfor programmet for speidere er utformet slik det er. Spørsmål til hjelp:

- Hvilke utviklingsområder har vi i programmet vårt?
- Hvilke aldersgrupper har vi i Norges speiderforbund?

PSST!
VIL DU VITE MER
OM SPEIDER-
PROGRAMMET?
Trykk her

DEL 5: SPEIDERLEDER - HVA NÅ?

Dette temaet handler om ledertrening og utviklingsmuligheter:

- Grunntreningens oppbygging
- Emne- og fordypningskurs, Trekløver-Gilwell og ledertrenerkurset

Hvorfor akkurat dette

Som leder i NSF har du mange muligheter for opplæring og egenutvikling. For å kunne benytte deg av disse mulighetene, trenger du først å sette deg inn i NSF's ledertreningstilbud. Uavhengig av din lederrolle er det både nyttig og viktig for deg å opparbeide ferdigheter, kunnskap og holdninger som er nødvendige for å kunne være en god speiderleder. På kursene vil du få mulighet til å bli tryggere på dine styrker, utvikle deg selv, få inspirasjon og komme i kontakt med andre ledere. Disse erfaringene kan komme godt med også utenfor speideren.

TENK:

Jo forttere du begynner lederopplæringen din, desto tryggere vil du være i lederrollen og desto bedre rustet vil du være til å håndtere utfordringer den byr på.

VISSTE DU AT?

Vi oppfordrer alle nye ledere til å begynne på grunntreningen i løpet av sine første to år som speiderledere. Dette gjelder også for unge ledere med speidererfaring.

Du kan ta kurs både i egen krets, i andre kretser og på nasjonalt plan. Mange kretser arrangerer årlige kurshelger med et bredt utvalg av kurs. Sjekk ut [arrangementssiden](#) vår.

LES

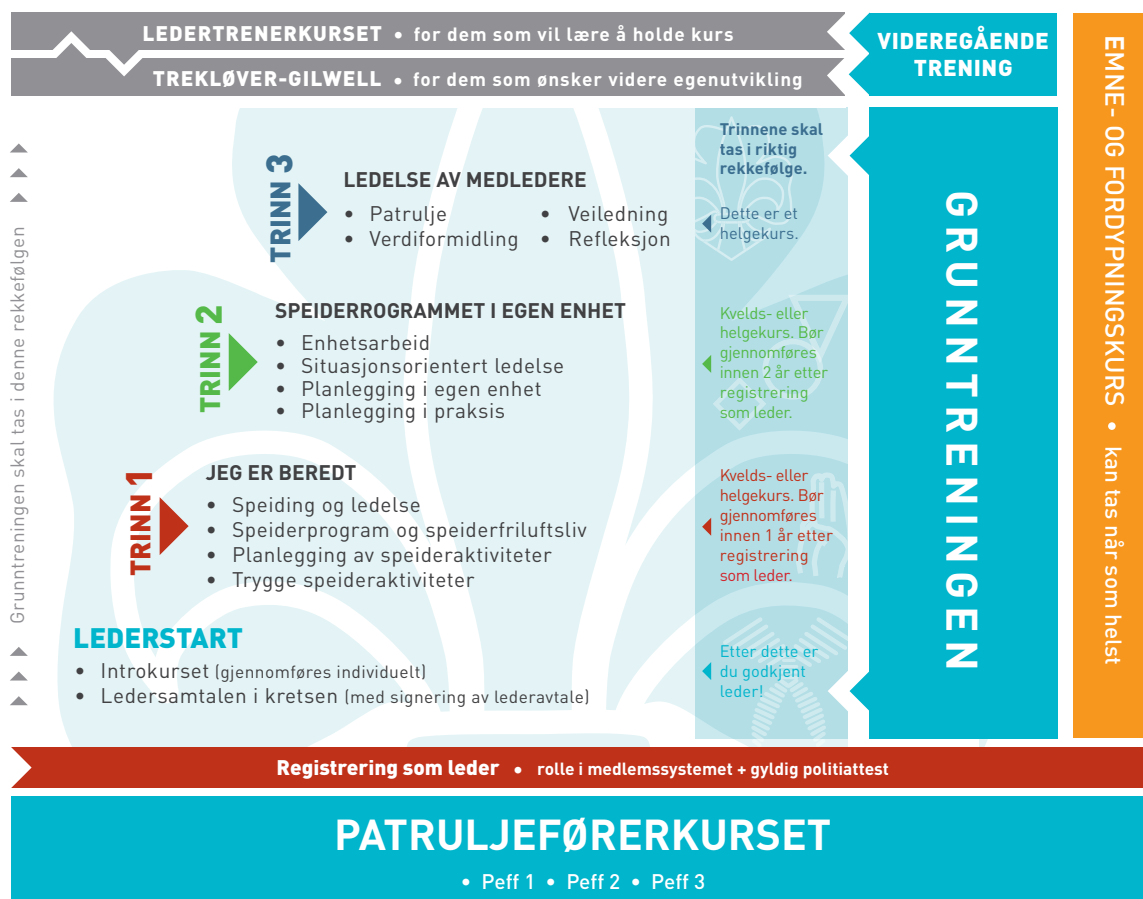
«Velkommen som leder», side 16-17

REFLEKTER

REFLEKTER:

- ? Tenk over egen motivasjon for å være speiderleder og delta på lederkurs.
- ? Noter eventuelle spørsmål eller bekymringer du har, slik at du kan ta dem opp under ledersamtalen med kretsen.

PSST!
VIL DU VITE MER?
Trykk her

DEL 6: «STAMMESPRÅKET»

Dette temaet handler om spesielle begreper vi bruker i speideren:

- Ulike betegnelser på organisasjonsledd
- Begreper knyttet til turer og friluftsliv
- Hverdagslige speiderbegreper
- Speidermerkedager og bakgrunn for disse (Tenkedagen og St. Georgsdagen)

Hvorfor akkurat dette

Har du oversikt over viktige speiderbegreper og spesielle merkedager, hjelper deg å «henge med» i samtaler og oppleve at du er en del av speiderfelleskapet.

Speideren har, i likhet med mange andre miljøer, en hel rekke uvanlige uttrykk og egne referanserammer. Det kan sammenlignes med den sjargongen som for eksempel alle fotballinteresserte behersker uten nødvendigvis å være klar over det. Så hvis du av og til føler at speidere eller andre speiderledere snakker «over hodet» på deg, ligger det neppe noen vond vilje bak. Det er bare veldig fort gjort å glemme at ikke alle snakker «speiderspråket» eller kjenner til speidertradisjoner og -seremonier. Så ikke nøl med å spørre hvis du lurer på noe!

FAKTA:

Tenkedagen - merkedag 22.februar

St. Georgsdagen - merkedag 23. april

Speideraksjonen - årlig innsamlings- og opplysningsprosjekt i samarbeid med Flyktninghjelpen - gjennomføres i april.

LES

«Velkommen som leder», side 22-23

REFLEKTER UNDERSØK

UNDERSØK:

- 🔍 Undersøk hva gruppa di pleier å gjøre i forbindelse med speidernes merkedager, og om den eventuelt har egne tradisjoner/arrangementer.
- 🔍 Finn ut om gruppa di pleier å delta i Speideraksjonen, landsleiren og kretskonkurransen. Be en erfaren leder om å fortelle deg mer om disse.

REFLEKTER:

- ❓ Tenk over om det er noen andre speiderbegreper eller -tradisjoner du ikke forstår, eller eventuelle andre særtrekk ved speiding som du gjerne vil ha forklaring på. Noter dem slik at du kan ta dette opp under ledersamtalen.

PSST!
VIL DU VITE MER?
Trykk her

DEL 7: TRYGG SPEIDING

Dette temaet handler om hvordan du kan legge til rette for trygge og inkluderende møter og turer:

- Lederens rolle som forbilde og den trygge voksne
- Håndtering av personopplysninger
- Viktige regler, lover og retningslinjer
- Rutiner ved betroelser og mistanker

Hvorfor akkurat dette

Speideren ønsker å være en attraktiv arena for læring og utvikling av barn og unge. Hvis vi skal lykkes med dette, må aktivitetene våre være og oppleves som relevante, inkluderende og trygge. Lederne våre skal være til stede for barn og ungdommer når de har behov for å bli sett eller hørt. Samtidig må vi arbeide aktivt for at det ikke skjer ekskludering, mobbing, vold eller andre typer overgrep i forbindelse med speideraktiviteter. Både gode rutiner og bevisstgjøring rundt verdier som åpenhet, inkludering, trygghet, vennskap og respekt kan fungere forebyggende i arbeidet mot ukultur og forskjellige typer overgrep. Dette er noe som du vil få opplæring i gjennom grunntreningen, når du kommer så langt. På denne siden finner du ut hva som er viktig at du kjenner til av rutiner og retningslinjer i Norges speiderforbund i tilknytning til dette temaet.

FAKTA:

Når vi snakker om overgrep, mener vi både fysiske og psykiske krenkelser og tvang. Mobbing er også et overgrep, og kan ha like alvorlige konsekvenser for den utsatte som andre typer overgrep.

OBS!

Alle ledere i Norges speiderforbund er pålagt i fremvise en politiattest til sin gruppeleder som så registrerer den i medlemssystemet Min speiding.

LES

«Velkommen som leder», side 16-17

UNDERSØK:

Les [informasjonen om personvern i NSF](#), og helt konkret spørsmål og svar om GDPR, og noter deg momenter som gjelder for deg som leder. Undersøk hvis mulig hva gruppa di pleier å gjøre i forbindelse med innsamling og oppbevaring av helseopplysninger og annen medlemsinformasjon.

Les [NSFs rutiner ved betroelser og mistanker](#). Har gruppa di en handlingsplan for håndtering av uønskede hendelser? Du kan finne nyttige retningslinjer, bl. a. om konflikter og mistanke om overgrep, på speiding.no.

REFLEKTER:

Bli kjent med [huskelisten for trygt lederskap](#). Tenk over din rolle som den trygge voksne for barn og ungdommer du møter i speideren. Reflekter over hvordan du skal få dette til. For eksempel: «Som speiderleder kommer jeg til å være et forbilde for speidere, og jeg kommer derfor til å passe på hvordan jeg oppfører og uttrykker meg med speidere til stede, for eksempel la være å bli sint, snakke nedsettende om noen, røyke osv.»

PSST!

[vil du vite mer?](#)

[Trykk her](#)

DEL 8: SIKKERHET PÅ MØTER OG TURER

Dette temaet handler om hvordan du kan legge til rette for forsvarlige møter og turer:

- Lederens og speidernes kompetanse
- Tur etter evne
- Forebygging og håndtering av skader og ulykker
- Risikoanalyse

Hvorfor akkurat dette

Som speiderleder er du ansvarlig for at speideraktiviteter gjennomføres på en forsvarlig måte. Dette betyr ikke at det ikke skal forekomme skader på speiderarrangementer. Men du må være oppmerksom på hvordan man kan forebygge skader og ulykker, og vite hvordan de eventuelt skal håndteres. Det er ikke nødvendig at du selv har kompetanse på alt, men det er viktig å vite hvilken kompetanse deltakerne har når man planlegger en aktivitet som kan innebære risiko. Dette gjelder kompetansen hos både speidere og ledere. Et viktig prinsipp alle speiderledere må følge, er "tur etter evne". Deltakernes og ledernes forutsetninger er det første du må tenke på når du planlegger en speidertur eller liknende. Dette prinsippet er vår viktigste sikring mot at alvorlige ulykker skjer.

TIPS:

Typiske skader på speidermøter og turer er:

- Kutt
- Forstuing
- Brudd
- Brannskader
- Nedkjøling

Gjør deg kjent med hvordan disse skader behandles, slik at du er forberedt når uhellet er ute.

LES

Sikkerhet på tur - veiledningshefte

UNDERSØK:

UNDERSØK
REFLEKTER

- Undersøk hvor gruppa di oppbevarer førstehjelpsutstyr, og hvilke rutiner rundt sikkerhet dere har.
- Undersøk hvor du kan skaffe deg kompetanse innen førstehjelp og sikkerhet. Det kan være i egen gruppe, i kretsen, gjennom forbundets ledertrening eller utenfor speideren. Se for eksempel denne [videoen om hjerte-lunge-redning](#).
- Gjør deg kjent med [fagstoffet innen førstehjelp](#) i Speiderbasen eller skaff deg Speiderboka som inneholder de viktigste førstehjelpskunnskapene.

REFLEKTER:

- ? Tenk over hvilken kompetanse innen førstehjelp og sikkerhet du har.
- ? Hvilken erfaring har du med håndtering av vanskelige situasjoner?
- ? Har du andre ledere med deg som har kompetansen du eventuelt mangler?

PSST!
VIL DU VITE MER?
Trykk her

DEL 9: 100 ÅR MED SPEIDING

Dette temaet handler om speiderhistorie og viktige datoer

- Robert Baden-Powell og speidingens opprinnelse
- Oppstart og utvikling av speiderarbeidet i Norge

Hvorfor akkurat dette

Speidingens historie kan være nyttig å kjenne til når man prøver å forstå grunnleggende speiderverdier og -prinsipper samt speidingens utvikling og plass i dagens samfunn. Vi ønsker derfor at alle ledere har kjennskap til speidingens opprinnelse. Du trenger selvfølgelig ikke å vite hvem Baden-Powell var for å kunne fungere som speiderleder. Det handler heller om å ha en felles referanseramme og, ikke minst, en dypere forståelse av speidingens idé og relevans i samfunnet.

FAKTA:

Første speiderleir i 1907 regnes som oppstart av speiderbevegelsen.

Speiding i Norge oppsto omkring 1910.

Norges speiderforbund ble dannet i 1978 som resultat av sammenlåingen av Norsk Speiderpikeforbund og Norsk Speidergutt-Forbund.

LES

«Velkommen som leder», side 20-21

REFLEKTER UNDERSØK

UNDERSØK:

- 🔍 Undersøk hvor gammel speidergruppen din er, og finn ut om eventuelle interessante hendelser i gruppens historie.
- 🔍 Søk på nett for å finne ut hvordan NSF profilerer seg selv, hva dagens speidere er opptatt av. Hva dirver speidere i andre land med?

REFLEKTER:

- ❓ Hva er annerledes med dagens speiding sammenliknet med for 100 år siden, og hva er mer eller mindre uforandret?
- ❓ Er speidingens lange historie etter din mening en styrke eller en svakhet? Hvorfor?

PSST!
VIL DU VITE MER?
Trykk her

OPPFØLGING ETTER INTROKURSET

OBS! Vi vil gjerne ha din tilbakemelding på dette kursopplegget. Har du innspill, gi dem til oss på e-post til nsf@speiding.no eller ring 22992230.

Slik kan du bygge videre på det du har lært i Introkurset.

GJØR FØLGENDE:

- Ta vare på notatene dine fra dette kurset, og bruk dem under ledersamtalen med kretsen og gjerne videre i lederarbeidet ditt.
- Har du gitt deg selv noen utfordringer underveis i kurset, for eksempel i forbindelse med bruk av speidermetoden, husk å jobbe med disse jevnlig.
- Vent 6-12 måneder og gå gjennom dette kursopplegget på nytt, eventuelt bare de oppgavene du fortsatt opplever som relevante. Hva oppleves annerledes eller enklere nå som du har fått mer erfaring med speiding?

Takk og lykke til videre!

Ansvarsfordeling i forbindelse med nye ledere

Lederstart skjer som resultat av samarbeid mellom den nye lederen, gruppelederen, kretsen og forbundet. For at Lederstart skal kunne gjennomføres uten forsinkelser, og for at den nye lederen skal få godt utbytte av det, må alle de involverte bidra med det de har ansvar for.

Gruppeleder

- Melder inn den nye lederen i medlemssystemet med nødvendige opplysninger.
- Innhenter politiattest og registrerer den i medlemssystemet.
- Introducerer lederen i gruppen, forteller hvordan gruppen arbeider og avklarer gjensidige forventninger mellom gruppen og den nye lederen.
- Følger opp gjennomføringen av introkurset.
- Varsler kretsen om den nye lederen.

Forbundskontoret

- Sender startpakken på e-post til den nye lederen. Startpakken består av velkomstbrev, infoheftene «Velkommen som leder» og «Speidermetoden» samt introkurset (et egenlæringsopplegg i forbindelse med disse heftene).

Ny leder

- Gjennomfører introkurset: blir kjent med innholdet i heftene «Velkommen som leder» og «Speidermetoden» ved hjelp av egenlæringsopplegget.
- Skaffer speiderdrakt til ledersamtalen – speiderskjorte/-piké og skjerf.

Kretsen

- Skaffer seg oversikt over nye ledere og innkaller til ledersamtalen.
- Bestiller heftene «Velkommen som leder» og «Speidermetoden» til utdeling under ledersamtalen.
- Gjennomfører ledersamtalen med de nye lederne i kretsen i tråd med kursplanen og signerer lederavtalene (for å bekrefte den gjensidige forpliktelsen mellom den nye lederen og kretsen). Hvordan og hvor ofte ledersamtalene i kretsen gjennomføres, er det opp til kretsen selv å bestemme, men tilbudet bør stå i rimelig forhold til antall nye ledere. Målet er at den nye lederen ikke skal måtte vente urimelig lenge på ledersamtalen. I spesielle tilfeller kan kretsen avtale at ledersamtalen gjennomføres i gruppen, men også da har kretsen det overordnede ansvaret for gjennomføringen, og må sørge for at ledersamtalen følger kursplanen.
- Registrerer fullføringen av Lederstart i medlemssystemet (erstatte den gamle ordningen med innsending av lapper til forbundskontoret). Alle kurs som registreres i medlemssystemet vil være synlig på lederens speider-CV i medlemssystemet. Mer informasjon om dette finnes på speiding.no/medlem.

- Kursplan – Lederstart
- Forslag til gjennomføring av ledersamtalen
- Mal for lederavtale
- **Ansvarsfordeling i forbindelse med nye ledere**
- Startpakke for nye ledere (Heftene «Velkommen som leder» og «Speidermetoden» i PDF-format. Dokumentet «Introkurset – opplegg til egenlæring» i PDF-format. Følgebrev til nye ledere.)

LEDERAVTALE

Denne avtalen bekrefter at

navn

medlemsnummer

har fullført Lederstart og er godkjent som speiderleder i

gruppe og krets

av Norges speiderforbund.

Med dette ledervervet følger det en gjensidig forpliktelse:

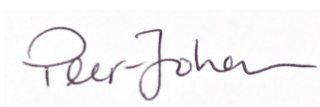
- Norges speiderforbund forplikter seg til å tilby den nødvendige lederutdanningen, slik at lederen kan få oppfylt sine behov og plikter i denne sammenheng.
- Speiderlederen forplikter seg til å følge Norge speiderforbund sine lover og retningslinjer og å legge opp arbeidet i overensstemmelse med prinsippene for program og ledelse. Speiderlederen forplikter seg videre til å gjennomgå opplæring som er nødvendig for hans/hennes lederverv.

Formålsparagrafen til Norges speiderforbund sier at speideren arbeider for å utvikle selvstendige og ansvarsbevisste mennesker. Dette gjøres gjennom å se barn og unges behov og utviklingspotensial, og ved å gi dem en trygg arena for erfaringslæring i samarbeid med andre. Den lokale speiderlederen spiller en sentral rolle i dette arbeidet. Ved å bidra som speiderleder gjør du en viktig og positiv innsats for det lokale, men også nasjonale og internasjonale, samfunnet.

Norges speiderforbund ønsker deg velkommen som speiderleder. Lykke til med den videre ledergjerningen i speiderforbundet!

Dato:

Sted:

speidersjef

for kretsen

speiderleder

BESKRIVELSE AV LEDERSTART

Lederstart gjør de nye lederne kjent med speidingens bakgrunn, viktige kjennetegn og prinsipper samt gir dem forståelse av hva speiding er og hva det innebærer å være leder i Norges speiderforbund, slik at de får lyst til å gå videre som speiderledere.

Lederstart består av to deler – Introkurset, som gjennomføres selvstendig, og ledersamtalen, som gjennomføres med kretsen – og er basert på innholdet i heftet Velkommen som leder.

ALLTID BEREDT

Velkommen som leder

For deg som er ny leder
i Norges speiderforbund

Velkommen som leder

Dette heftet er laget spesielt for deg som er helt i startfasen som leder i Norges speiderforbund. Vi håper det kan være til hjelp, og at du vil slå opp i det når er noe du lurer på om speiding, og om hvordan speiderarbeidet er bygget opp.

Heftet vil ikke kunne gi deg svar på alt, men det er mange du kan spørre, både i gruppa, i kretsen og i korpset, hvis du tilhører en korpgruppe. Du finner mye praktisk og nyttig informasjon i Speiderbasen, i Speiderboka og på nettsiden vår, www.speiding.no.

Kretsen din vil invitere deg til en samtale (ledersamtalen). Gjennom denne får du mer innsikt i speidingen, svar på spørsmål, og du blir bedre kjent med gruppa di. Når samtalen er gjennomført, blir du godkjent leder i Norges speiderforbund.

I «Velkommen som leder» er det flere steder plass til å notere nyttige lokale opplysninger. Gjør gjerne dette i forbindelse med ledersamtalen, som tar utgangspunkt i dette heftet.

Det finnes mange gode grunner til å være speiderleder. Her er noen av dem:

- det gir spennende, morsomt og verdifullt samvær med barn og voksne
- det gir flotte naturopplevelser
- du får personlig utvikling og trening i ledelse
- du får mulighet til å vise engasjement for samfunnet rundt deg

Vi håper du vil trives som speiderleder, og ønsker deg velkommen til en utfordrende og lærerik opplevelse i samarbeid med alle de andre lederne i speideren.

Innhold

Velkommen som leder	2
Innhold	2
Speidingens formål	3
Valgspråk	3
Speiderdrakten	3
Speiderloven og speiderløftet	4
Speiderhilsen	4
En speidergruppe	6
Min gruppe	6
Organisering	8
Min krets	9
Speiderprogrammet	10
Speidermetoden	12
Slik blir du en god leder	16
Ledertreningen - oversiktstabell	17
Internasjonalt engasjement	18
Hjelpemidler	19
Speiderbevegelsens bakgrunn	20
Speiderordboka	22

Speidingens formål

Formålsparagrafen

Formålet til Norges speiderforbund er beskrevet i § 1-5 i Norges speiderforbund sine grunnregler:

Norges speiderforbunds formål er å utvikle mennesker til selvstendighet, og til å ta aktivt ansvar i samfunnet i samsvar med idealene fra speiderløftet og speiderloven.

Speidere arbeider for en bedre verden. Vi bringer med oss i hverdagslivet de tankene speiderideene står for. Ser vi på de millioner av mennesker som har vært speidere siden 1907, så tror vi at dette har betydd noe for verdensutviklingen. Som speiderleder gjør du en innsats for egne speidere i ditt lokalmiljø, og for speiderbevegelsen, samtidig som du får utvikle deg selv som menneske.

Vi utfører en oppgave for hele samfunnet – å utvikle selvstendige og ansvarsbevisste mennesker. På den måten kan vi kanskje klare å skape ledere og samfunnstøtter for morgendagens samfunn.

Valgspråk

Tanken om å være nyttig for samfunnet kommer også til uttrykk i speidernes valgspråk:

Vær beredt – alltid beredt!

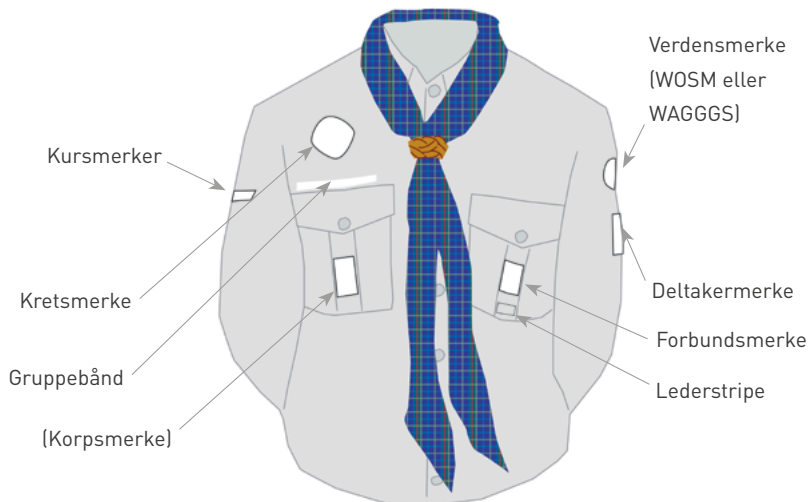
Speiderdrakten

Speiderdrakten bør brukes der det er hensiktsmessig. Drakten består av:

- » speiderskjurf med skjerfknute
- » grå speiderskjorte med distinksjoner
- » blå t-skjorte/piquetrøye til mer uformelle sammenhenger

Speiderdrakten selges i speiderbutikken:

www.speider-sport.no

Speiderloven og speiderløftet

Speiderloven er speidernes egen lov som gir gode retningslinjer for speidere både i speider-sammenheng og i det daglige livet. Som leder er det din oppgave å fomidle speiderloven til speiderne dine. Når du følger den selv, er du et godt forbilde for speiderne og andre ledere.

§1 En speider søker sin tro og respekterer andres

Jeg er i stand til å møte speiderne med åpenhet og forståelse og kan hjelpe dem med å reflektere rundt viktige verdier og livssynsspørsmål. Speideren skal være et arena hvor speidere kan utveksle meninger og sammenlikne egen tro og overbevisninger med andres.

§2 En speider kjenner ansvar for seg selv og andre

Jeg er ansvarlig for egne tanker, ord og gjerninger og må selv bestemme hva jeg vil være med på. Jeg har ansvar for å støtte andre og hjelpe dem til å være tro mot seg selv. Jeg må hjelpe andre til å oppleve at de hører med og betyr noe.

§3 En speider er hjelpsom og hensynsfull

Da jeg var yngre lærte jeg at man skulle gjøre en god gjerning hver dag. Spørsmålet nå dreier seg mer om hva som er mitt naturlige handlingsmønster. Jeg må ofte sette egne behov i bakgrunnen

hvis jeg skal ta hensyn til og hjelpe andre.

§4 En speider er en god venn

Jeg er venn når jeg viser i handling at jeg virkelig er en å stole på og støtte seg til, en som har tid til å lytte. Jeg er ikke venn bare for dem som står meg nærmest, men må også prøve å være det for alle jeg møter. Jeg er venn når jeg er glad i andre på tross av deres svakheter. Jeg må også tørre å snakke til en venn når jeg ser gale forhold, og tåle å bli irettesatt selv. Venner gir hverandre kritikk for å hjelpe hverandre.

§5 En speider er ærlig og pålitelig

Jeg skal leve slik at andre opplever at de kan stole på meg og at de kan regne med meg i gode og vanskelige situasjoner. Andre mennesker bør oppleve at speidere og spesielt ledere er til å stole på.

§6 En speider kjenner naturen og verner om den

Naturen er en del av vår felles arv som vi har fått til låns for å forvalte på en

god måte. Vår holdning til naturen i dag vil påvirke kommende generasjoner i mange år fremover. Det er mitt ansvar å bevare naturen og påse at de jeg leder blir lært opp til å respektere og ta vare på den. Som leder er det også naturlig at jeg handler bevisst i mitt daglige liv, slik at jeg utsetter naturen for minst mulig forurensing og ødeleggelse.

§7 En speider tenker og handler selvstendig, og prøver å forstå andre

Jeg er selv ansvarlig for mine egne tanker og handlinger. Fordi jeg lever i en verden sammen med andre, må jeg lytte til hva andre mener, hva andre opplever og hva de har behov for. Fellesskap er avhengig av at jeg både lytter og opplever andres meninger og følelser, og at jeg handler til beste for oss alle, ut fra egen samvittighet og overbevisning. Å handle selvstendig betyr at jeg ikke lar meg presse av andre.

§8 En speider gjør sitt beste i motgang og vansker

Jeg må lære meg at kriser og problemer også gir utviklingsmuligheter. Det viktige er hvordan jeg håndterer motgang og vansker, og hva jeg lærer av dem.

§9 En speider er nøysom og prøver å klare seg selv

Å være nøysom er å klare seg med lite og å være fornøyd med det man har. På tu lærer jeg å leve enkelt, men også i hverdagen kjenner jeg verdien av nøysomhet. Jeg kan ikke forbruke så mye i dag at det blir en byrde for andre i morgen. Jeg skal også prøve å gjøre mitt beste på egenhånd, selv om jeg ikke trenger å klare alt alene.

§10 En speider arbeider for fred og forståelse mellom mennesker

Alle mennesker har like stor verdi, også de som er helt annerledes enn meg selv. Alle har rett til å leve i fred, bli hørt og respektert. Dette gjelder like mye menneskene rundt meg, som personer jeg ikke kjenner, de med en annen bakgrunn eller andre meninger. Nøkkelen til fred ligger i forståelse og respekt for hverandres behov. Å «arbeide for fred» er mer enn passiv toleranse, det er en aktiv handling. Som speiderledere skal vi bidra aktivt til å skape et bedre nærmiljø og en bedre verden.

Speiderløftet

**Jeg lover etter beste evne
å søke mitt livssyn, hjelpe
andre og leve etter speiderloven.**

Speiderløftet handler om vår vilje til å gjøre verden til et litt bedre sted å være. Gjennom å avlegge speiderløftet lover hver enkelt speider å gjøre sitt beste. Speiderløftet bruker ved opptakelse som speider og leder, og det fornyes vanligvis på Tenkedagen 22. februar eller på den årlige St. Georgsdagen som markeres 23. april.

Speiderhilsen

Speiderhilsenen symboliserer løftet. De tre fingrene som peker oppover, symboliserer hver for seg et av de tre leddene i løftet.

Ringen som dannes med tommelfingeren og lillefingeren, symboliserer den verdensomfattende speiderkjeden.

Endring av speiderløftet

På Speidertinget 2018 ble det gjort andregangsvedtak for endring av speiderløftet, noe som var nødvendig for å kunne endelig vedta en ny ordlyd. Ordlyden ble behandlet for første gang i 2016.

En speidergruppe

En speidergruppe består av en eller flere av følgende arbeidsenheter: beverkoloni, småspeiderflokk, tropp (enten felles tropp eller separate tropper for stifinnere og vandrerere) og roverlag. En gruppe kan også ha direkte medlemmer, det vil si voksne som ikke har lederoppgaver.

Gruppen ledes av gruppestyret (gruppeleder og minst to

gruppeassistenter). Gruppestyret har ansvar for den overordnede, daglige driften av gruppen i tråd med føringene fra gruppetinget som er gruppens besluttende organ. Gruppetinget består av alle betalende medlemmer fra og med kalenderåret de fyller 12 år, samt et bestemt antall representanter for de yngste troppsspeidere. Gruppetinget skal ha minst to møter i året.

Gruppen har egen økonomi og velger sammen med foreldrene en egnet form for økonomisk styring. Det er til stor støtte for gruppen å ha et organisert foreldrearbeid, f.eks med tanke på økonomi, dugnader, spesialkompetanse og lignende.

I gruppen finner du ditt nærmeste ledermiljø, her kan du hente både råd og inspirasjon.

Min gruppe:

Gruppens adresse				
Beverkoloni	Antall/familier	Kolonileder	Møtedag	Klokka
	/			
Småspeiderflokk	Antall/kull	Flokkleder	Møtedag	Klokka
	/			
Stifinnertropp	Antall/patruljer	Troppsleder	Møtedag	Klokka
	/			
Vandrertropp	Antall/patruljer	Troppsleder	Møtedag	Klokka
	/			
Speidertropp	Antall/patruljer	Troppsleder	Møtedag	Klokka
	/			
Roverlag	Antall	Lagleder	Møtedag	Klokka

Speidergruppe

Gruppeleder			
Gruppeassistenter			
Regnskapsfører			
Hjemmeside			
Hva koster det å være medlem i min gruppe?			
For speidere		For ledere	Husstandsmoderasjon
Tradisjoner i min gruppe			

Organisering

Speiderting

Speidertinget er forbundets øverste myndighet og har ett ordinært møte hvert annet år. Speidertinget består av speiderstyrets medlemmer, representanter fra kretsene og korpsene, og representanter for de ansatte i Norges speiderforbund. Generalsekretæren, ledere av forbundets hovedkomiteer, og forbundets oppnevnte hovedkontakter til de internasjonale speiderorganisasjonene har møte- og talerett på Speidertinget. Speiderstyret velges av Speidertinget for å sette tingets vedtak ut i livet. Speiderstyret har syv medlemmer og ledes av Speidersjefen.

Krets

Grupper i samme område tilhører en krets. Kretsen fungerer som et bindeledd mellom gruppene og forbundet. Kretsens oppgaver består blant annet i å gjennomføre aktiviteter som støtter arbeidet i gruppene, gi tilbud om ledertrening og lederutvikling og sette

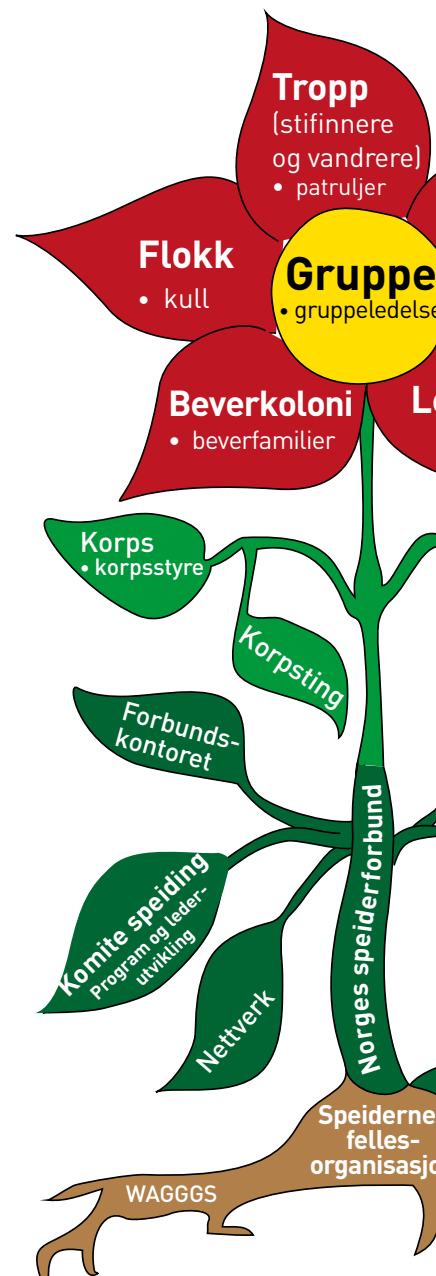
i verk forbundets vedtak som gjelder kretsen og gruppene. Kretstinget er kretsens øverste myndighet og består av kretsstyrets medlemmer og valgte representanter fra gruppene. Kretstinget velger et kretsstyre som skal ivareta kretsens oppgaver ovenfor forbundet og gruppene.

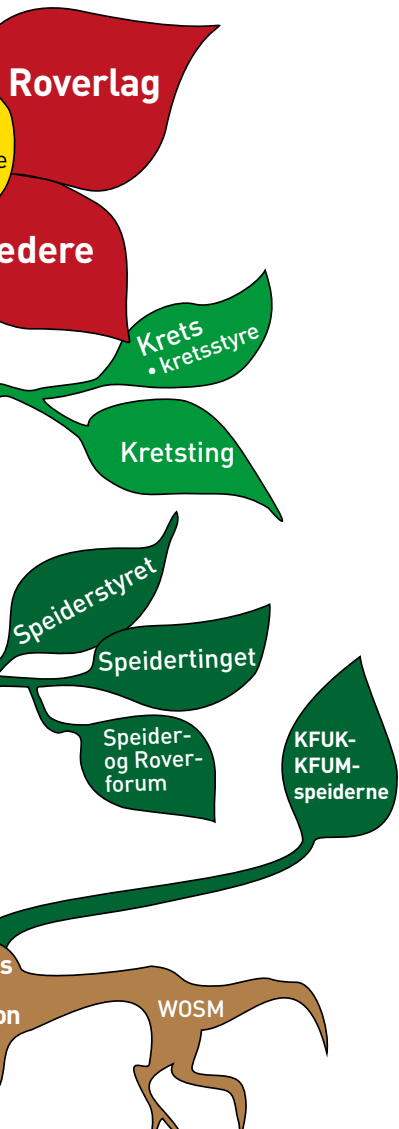
Korps

I de fleste kretser finnes det speidergrupper som er tilsluttet kirkesamfunn eller -organisasjoner i tillegg til Norges speiderforbund. Disse gruppene kalles korpsgrupper. Speidere og ledere i korpsgruppene får gjerne tilbud om kurs, leire og samlinger som arrangeres av eget kirkesamfunn eller organisasjon i tillegg til tilbud fra kretsen.

Vi har disse korpsene i Norges speiderforbund:

- » Blå Kors Speidere (BK)
- » Frelsesarmeens Speidere (FAS)
- » Frikirkens speiderkorps (FSK)
- » Metodistkirkens speiderkorps (MS)
- » Misjonsforbundet Speiderkorps (MSK)

Min krets:

Nærmeste grupper:

.....

.....

Kretsleder:

.....

Tlf E-post

Aktuelle kontaktpersoner i kretsen:

Verv: Navn:

Tlf: E-post:

Verv: Navn:

Tlf: E-post:

Verv: Navn:

Tlf: E-post:

Verv: Navn:

Tlf: E-post:

Faste arrangementer i kretsen som det er aktuelt for meg å delta i:

..... tid:

..... tid:

..... tid:

Kretsens hjemmeside:

Speiderprogrammet

Speiderbevegelsen har et overordnet mål, og det er å utvikle barn og unge til å bli selvstendige og ansvarsbevisste mennesker som kan bidra til å skape en bedre verden for alle. For å klare dette har Norges speiderforbund, i likhet med andre speiderforbund, utviklet sitt spesielle speiderprogram. Ved å gjennomføre speiderprogrammet håper vi at speiderne skal utvikle seg i tråd med målsetningen.

Speiderens formål er å utvikle hele mennesket. For å nå målet er programmet lagt opp til å utvikle de fysiske, intellektuelle, sosiale, åndelige og kreative sidene hos den enkelte speider.

Barn og ungdom gjennomgår en rekke forskjellige stadier i sin utvikling, hvor de har helt spesielle behov, ønsker og interesser. Derfor speiderprogrammet inndelt etter alder:

- » Beverprogrammet er tilpasset aldersgruppen 6-7 år (1.-2.

klasse). Bevereventyret kan brukes som arbeidsramme.

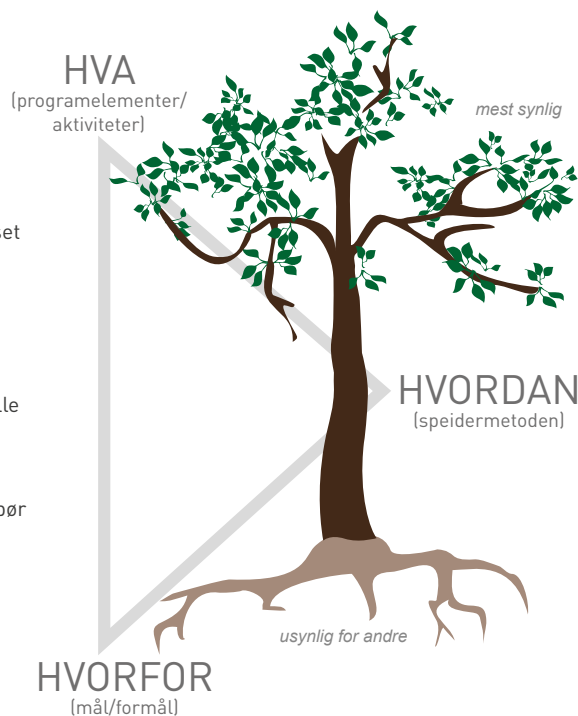
- » Småspeiderprogrammet er tilpasset aldersgruppen 8-9 år (3.-4. klasse). Jungelboken kan brukes som arbeidsramme.
- » Stifinnerprogrammet er tilpasset aldersgruppen 10-12 år (5.-7. klasse).
- » Vandrerspeiderprogrammet er tilpasset aldersgruppen 13-15 år (8.-10. klasse).
- » Roverprogrammet er tilpasset aldersgruppen 16-25 år.

Speiderprogrammet for hver aldersgruppe består av:

- » Utviklingsmål for den aktuelle aldersgruppen.
- » Speidermetoden som beskriver hvordan arbeidet bør tilrettelegges.
- » Programelementer som er samlebetegnelse på ulike merker og andre utfordringer speiderne kan arbeide med.

SPEIDERPROGRAM:

MÅL - METODER - PROGRAMELEMENTER

De konkrete målene og merkene finner du i forbundets programmaterieell eller på speiderbasen.no. Loggbøkene er bøker hvor speiderne kan holde oversikt over aktiviteter, utfordringer og andre ting de er med på i speidersammenheng. Loggbøker finnes for småspeidere, stifinnere og vandrere og kan kjøpes i nettbutikken www.speider-sport.no. Det finnes også hjelpemidler for ledere, for eksempel programplakater og lederveiledninger.

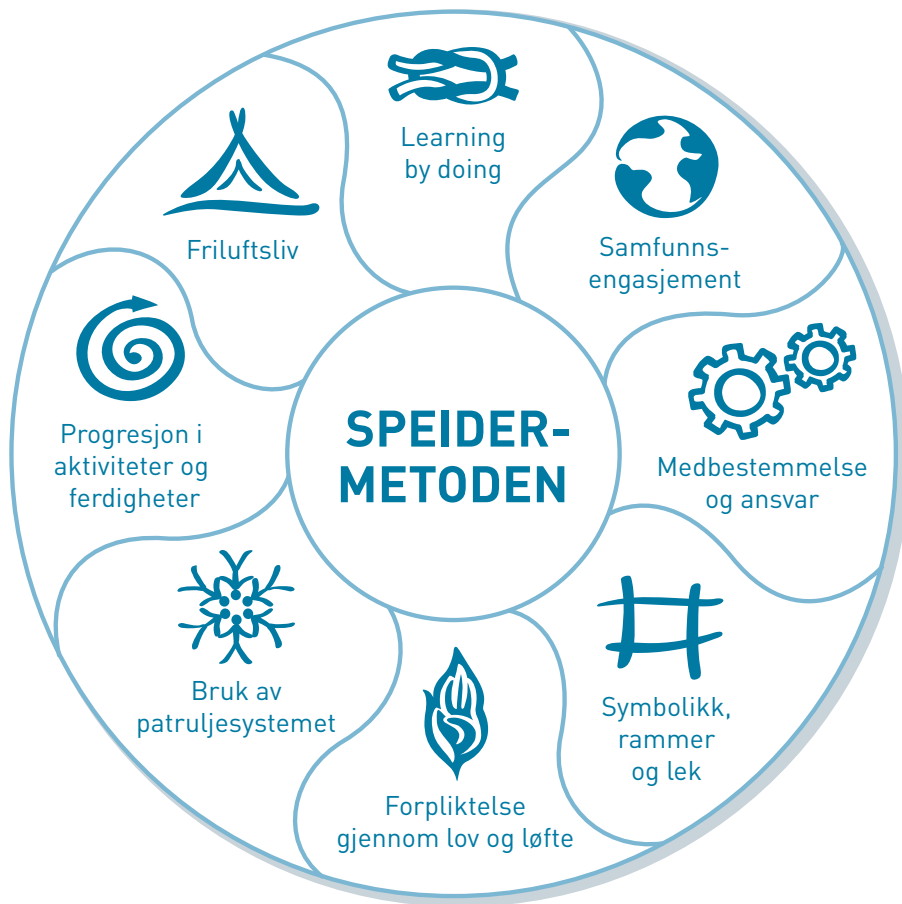
Under finner du en oversikt over programelementene. Det konkrete innholdet i hvert enkelt element finner du i loggbøkene for småspeidere, stifinnere, vandrere, i Min roverlogg og Beverhåndboka eller på www.speiding.no.

På speiding.no finner du mer informasjon om speiderprogrammet. Hvis du er på jakt etter aktiviteter, leker eller tips til hvordan du kan bruke speiderprogrammet i egen enhet, er speiderbasen.no det riktige stedet å lete.

	Bever	Småspeider	Stifinner	Vandrer	Rover
Aspirantperiode/introprogram	X	X	X	X	X
Utfordringen	X	X	X	X	X
«Jeg er beredt»-merket	X	X	X	X	X
Fem programområder	X	X	X	X	X
Fordypningsmerker	X	X	X	X	X
Prosjekter		X	X	X	X
Speidersjefens topputmerkelse			X	X	X
Burgunder roverklaffer					X

Speidermetoden

Hva er det som skiller speideren fra andre organisasjoner som fotball, korps og frilftsorganisasjoner? Speiderarbeidet bygger på noen grunnleggende prinsipper som vi kaller for speidermetoden. Disse prinsippene kan vi se på som tanker om hvordan vi oppfører oss overfor hverandre og overfor oss selv, men de gjelder også for arbeidsmetodene og ledelsesformene vi bruker som ledere.

Speidermetoden baserer seg på speiderbevegelsens grunnleggende prinsipper som er beskrevet av World Association of Girl Guides and Girl Scouts (WAGGGS) og World Organisation of the Scout Movement (WOSM).

Speidermetoden består av åtte deler som henger sammen som biter i et puslespill, og som til sammen utgjør en helhet som er unik for speidingen. De åtte delene er presenter på de neste sidene.

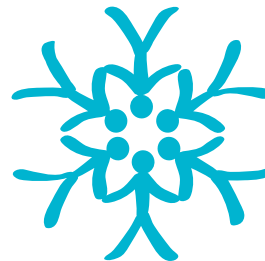
FLAMME

Forpliktelse gjennom lov og løfte er uttrykt ved hjelp av flammen og en speiderhilsen fordi denne delen av speidermetoden betyr at speidere skal bli kjent med speidingens verdigrunnlag og prøve å handle i tråd med det. Speiding er en verdibasert bevegelse. Den enkelte speider må få mulighet til å ta stilling til egne verdier, og forplikte seg til disse. Denne delen i speidermetoden handler om det å hjelpe speidere til å forstå og respektere speidingens verdier, og å utvikle egne verdier gjennom bevisstgjørende aktiviteter, holdningsskapende arbeid og gjennom eksempelets makt. Lederen skal selv være et godt forbilde og synliggjøre speiderverdiene gjennom holdning og handling.

BÅTMANNSKNOP

«**Learning by doing**», som vi illustrerer ved hjelp av denne knuten, betyr at speidere skal lære ved å gjøre, ikke ved å høre. Man kan ikke lære en knute uten selv å prøve å slå den. Det samme gjelder for nesten all annen læring også. "Learning by doing" betyr at speidere lærer og utvikler seg gjennom å prøve ut ting selv, og gjennom å reflektere rundt sine egne erfaringer. Læringsprosessen er like viktig som resultatet - den gir erfaringer som speidere vokser på. En god læringsprosess vil gi speidere mestringsfølelse, og læringsutbyttet vil bli mye større og vare lenger enn ved teoretisk tilnærming. Din viktigste oppgave som leder er å gi speiderne muligheter til å lære av egne feil og suksesser, samtidig som du gir dem styring og støtte tilpasset deres behov.

SNØFNUGG

Snøfnugg er valgt som symbol for denne delen av speidermetoden, **patruljesystemet**, fordi snøfnugg symboliserer styrken som ligger i fellesskap og samarbeid. Patruljesystemet betyr at speidere skal jobbe sammen i faste grupper på 4-8 speidere. Patruljen er viktig overalt i speiderarbeidet. Patruljesystemet brukes i alle aldersgrupper, men i varierende grad og form. Patruljesystemet betyr fellesskap og samholdighet i små grupper over tid. I patruljen lærer speidere å samarbeide i en gruppe, samtidig som de utvikler seg som selvstendige individer. Speidere skal føle trygghet og få selvtilitt gjennom å oppleve seg selv som en nødvendig del av patruljen. Ingen er gode til alt, men alle er gode til noe, og det er samlet patruljeinnsats som teller. Mye av læringen ligger også i å bli ledet av, og selv å lede, jevnaldrende speidervenner.

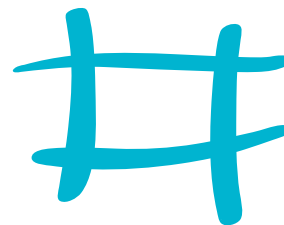
LAVVO

Lavvoen får en til å tenke på **friluftsliv**. Denne delen av speidermetoden betyr at en vesentlig del av speiderlæringen foregår i naturen på naturens egne vilkår. Det meste av det vi gjør i speideren gjør vi ute. Friluftslivet er vår viktigste arena og ramme for utvikling av speiderne til å bli selvstendige og ansvarsbevisste. Dette betyr at en vesentlig del av speiderlivet ikke bare foregår i naturen, men også på naturens egne premisser. Friluftsliv gir utfordringer som oppfordrer til samarbeid og kreativ problemløsning, og den gir muligheter til å ta vare på seg selv og andre. Det å være ute i enkle omgivelser lærer speidere å sette mer pris på det de har, og økt kontakt med naturen inspirerer dem til å lære om og ta ansvar for naturen og miljøet. Din oppgave som leder er å gjøre den enkelte speideren glad i å ferdes i naturen.

JORDKLODE

Jordkloden symboliserer **samfunnsengasjement**, som betyr at speidere skal engasjere seg aktivt i å forbedre samfunnet lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Speidingens formål er å utvikle selvstendige og ansvarsbevisste mennesker som aktivt bidrar til å skape en bedre verden. For å oppnå dette må speiderne engasjere seg i sine omgivelser. Samfunnsengasjement handler om at speiderne lærer å forbedre samfunnet samtidig som de utvikler seg selv gjennom å forbedre samfunnet. Speiderne skal oppleve å være en del av samfunnet, å ta stilling til det og påvirke det i positiv retning. Prinsippet er "Tenk globalt - handle lokalt". Det avgjørende er at speidere gjør noe aktivt, uavhengig av hvor stort, fordi stoltheten over å ha fått til noe er viktig for speidernes selvfølelse og motivasjon.

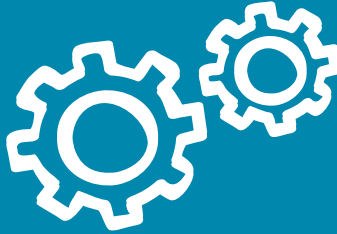
RAMME

Rammen står for **symbolikk, rammer og lek**, som betyr at vi bruker historier, leker og symbolikk for å sette fantasien i sving, skape følelse av tilhørighet og formidle verdier og holdninger. Symbolikk, leker og rammer hjelper til å fremheve eller formidle noe som er vanskelig å formidle på andre måter. Bruk av symbolikk, rammer og lek er et av de mer særegne kjennetegnene ved speideren, og er med på å skape den spesielle speideratmosfæren. Det gir speidere en felles identitet, setter fantasien i sving og skaper et miljø der speidere lettere tilegner seg ønsket kunnskap, ferdigheter og holdninger. Som speiderleder skal du bevisst bruke dette til formidling av abstrakte begreper og holdninger.

SPIRAL

Spiralen illustrerer **progresjon** i aktiviteter og ferdigheter, noe som betyr at speiderne hele tiden må tilbys kunnskap og oppgaver som passer til deres nivå slik at de får utvikle seg videre gjennom stadig større utfordringer. Progresjon er et viktig stikkord for speiderarbeidet, og betyr at det skal være en utvikling og fremgang i kunnskaper, ferdigheter og opplevelser i løpet av tiden som speider - helt fra bever til rover og leder. Speidere utvikler seg gjennom å klare stadig større utfordringer og å bygge videre på sine tidligere erfaringer. Gjennom progresjonen i aktivitetene skal den enkelte speider få positiv livserfaring som utvikler pågangsmot, samarbeidsevne, kreativitet og selvtillit. Speidere skal også oppleve progresjon i muligheten til å påvirke, ta ansvar og prøve seg som leder. Som speiderleder skal du tilby et allsidig program som er til nytte, skaper glede og danner identitet.

TANNHJUL

Tannhjulene symboliserer **medbestemmelse og ansvar**, som innebærer at vi må slippe speiderne til. Speiderne må få delta i avgjørelser som angår dem og de må få prøve seg på ledelse og få ansvar. Vi ønsker utvikle selvstendige og ansvarsbevisste mennesker, og derfor må medbestemmelse og ansvar gjennomsyre hele organisasjonen. Etter hvert som speiderne utvikler seg, vil mengden av medbestemmelse og ansvar vokse. Ansvarstrening og mulighet til å komme med egen mening gir speidere økt selvtillit og tro på egne evner, følelse av tilhørighet i fellesskapet, gode planleggings- og gjennomføringsevner og karakterstyrke. Du som leder skal gi den enkelte speider innflytelse i det daglige speiderarbeidet og trening i å ytre egne meninger. Involvering av speidere gir engasjement. Hvis speidere vet at de kan påvirke sin speiderhverdag, blir det dessuten enklere for dem å se for seg muligheten til å påvirke og ta ansvar for andre aspekter i livene sine og i samfunnet for øvrig.

OBS! Du kan lese mer om speidermetoden i lederveiledningen. Speidermetoden som du finner på speiding.no.

Slik blir du en god leder

For å bli en god speiderleder må du ha en grunnleggende base med ledelseskunnskap, som du får gjennom forbundets opplæringstilbud for nye ledere – den såkalte grunntreningen. Grunntreningen består av Lederstart, som gjennomføres aller først, og tre kurstrinn som du bør gjennomføre så fort som mulig, slik at du er forberedt på utfordringene som venter deg. Samtidig kan det være lurt at du opparbeider deg noe praktisk erfaring før hvert nytt trinn. I tillegg oppfordres ledere til å delta på emne- og fordypningskurs som hjelper dem å fordype seg i et spesielt tema. Slike kurs kan vare fra 3 timer og opp til en uke.

Det du lærer gjennom ledertreningen i Norges speiderforbund, vil du få nytte av også i dagliglivet, og i en arbeids- og skolesituasjon. Kursene gir deg verdifull sosialkompetanse og ledelseserfaring og ikke minst mange gode opplevelser!

Lederstart

Lederstart består av to deler:

- » Introkurset - dette gjennomfører du selv basert på dette heftet og det interaktive

opplegget for egenlæring som du får tilsendt når du blir innmeldt som leder i medlemssystemet Min speiding.

- » Ledersamtalen - dette er en samtale som du skal ha med representant fra kretsen din (i noen tilfeller gruppa). I etterkant av samtalen signerer du en lederavtale, noe som gjør deg til en godkjent leder i Norges speiderforbund.

«Trinn 1: Jeg er beredt»

Trinn 1 skal sikre at du som speiderleder kan gjennomføre trygge og gode møter og turer. Vi anbefaler at du tar dette kurset så fort som mulig etter at du har fått en lederoppgave.

«Trinn 2: Speiderprogrammet i egen enhet»

I Trinn 2 lærer du langtidsplanlegging og hvordan bruke speiderprogrammet, speidermetoden og veiledning til utvikling av speidere i enheten din.

«Trinn 3: Ledelse av medledere»

Trinn 3 gir deg en dypere forståelse av din lederstil og speidingens verdigrunnlag. På dette helgekurset får du også øvelse i å lede andre ledere.

I tabellen til høyre finner du den samlede oversikten over ledertreningen i Norges speiderforbund. Mer informasjon om ledertreningen finner du på www.speiding.no.

Trygt og inkluderende lederskap

Norges speiderforbund arbeider for at det ikke skal skje ekskludering, mobbing eller overgrep i forbindelse med speideraktiviteter. For å være forberedt på og, hvis mulig, kunne forebygge dette, må vi tørre å snakke om disse vanskelige temaene. Dette er spesielt viktig i en barne- og ungdomsorganisasjon, hvor speiderledere skal være både trygge voksne og gode forbilder. En trygg voksenperson kan ha avgjørende betydning for hvordan barn utvikler seg, og hvilke valg de tar senere i livet.

Som speiderleder gir du barn og unge en mulighet til å utvikle seg selv gjennom samarbeid, erfaringslæring og friluftsliv. Hvordan du møter nye medlemmer, og tar vare på de nåværende, er derfor veldig viktig. Deltakelse i speidraktiviteter skal gi økt livskvalitet og erfaringer

som gjør barn og unge til bedre mennesker. Men hvis vi mistykses med å skape trygge og inkluderende arenaer for alle våre medlemmer, kan resultatet bli det stikk motsatte for noen av dem.

Dessverre er det slik at barn som i

utgangspunktet ikke har det godt med seg selv, blir lettere ofre for både fysiske og psykiske overgrep, for eksempel mobbing. Og ja, dette kan dessverre også skje i speideren. Derfor er det viktig for en leder å bli kjent med speiderne sine, å vise oppriktig interesse for hvordan de har det,

og å vite hvordan barn gir uttrykk for at de ikke har det godt. Som leder skal du både tørre å vise omsorg og tørre å gripe inn når det trengs. Gjennom ledertreningen vil du få tips til hvordan du kan være en trygg leder, og du vil få opplæring i hva du skal gjøre hvis en uønsket situasjon oppstår.

Internasjonalt engasjement

Norges speiderforbund utgjør sammen med KFUK-KFUM-speiderne Speidernes fellesorganisasjon, som i sin tur er medlem i to av verdens største barne- og ungdomsorganisasjoner - WAGGGS (World Association of Girl Guides and Girl Scouts) og WOSM (World Organization of the Scout Movement). Dette er organisasjoner med til sammen 50 millioner medlemmer i over 150 land. Jentene i Norges speiderforbund er tilsluttet WAGGGS og guttene er tilsluttet WOSM. Hvert tredje år avholdes verdenskonferanser i begge organisasjonene. Her møter hvert medlemsland med et gitt antall delegater og observatører.

Begge verdensforbundene er inndelt i regioner med regionskomiteer og kontorer. Regionen avholder regionale konferanser hvert tredje år hvor medlemslandene også er representert med et gitt antall delegater og observatører. Europakomiteen har en

rekke arbeidsgrupper med deltakere fra medlemslandene. Et viktig ledd i Europaregionens arbeid er seminarene som arrangeres årlig i medlemslandene. Det arrangeres seminarer med forskjellige temaer, og disse gir en god mulighet for ledere fra alle de europeiske landene til å møtes for å diskutere, å bli inspirert og for å lære.

Det arrangeres også aktiviteter og leire for speidere og rovere både på verdensplan og europeisk plan. For eksempel Roverway, World Scout Moot

og World Scout Jamboree. Norges speiderforbund sender vanligvis deltakere til disse arrangementene.

I tillegg er det også muligheter for speidergrupper og den enkelte speider/rover/leder å delta på leire i utlandet eller besøke et av verdensspeidersentrene. Man kan også få verv eller jobb hos WOSM eller WAGGGS, for eksempel for en kortere periode på et av verdensspeidersentrene. Gå inn på www.speiding.no og les om alle mulighetene som finnes.

I Norden har speiderforbundene et organisert samarbeid. Nordisk samarbeidskomité består av to representanter fra hvert land. Samarbeidskomiteen koordinerer det nordiske samarbeidet mellom hver nordiske speiderkonferanse, som avholdes hvert tredje år. På de nordiske speiderkonferansene møter representanter fra alle de nordiske speiderforbundene og diskuterer saker av felles interesse.

WOSM verdensspeidermerke

WAGGGS verdensspeidermerke

Samarbeidsprosjekter i Afrika

Norges speiderforbund har gjennom mange år hatt flere samarbeidsprosjekter med land i Afrika. For tiden samarbeider vi med Liberia Girl Guide Association, Zambia Scout Association og Girl Guide Association Zambia for å styrke disse organisasjonene.

Gjennom samarbeidet med våre partnere i sør har vi fått til flere typer utvekslinger både på speider- og ledernivå. Samarbeidet gir også gode muligheter til læring og inspirerer til samfunnsengasjement. Det gir oss også flere muligheter for å ha leir i utlandet.

Samarbeid med Flyktningshjelpen

Norges speiderforbund og Flyktningshjelpen inngikk en samarbeidsavtale i 2003, som bl.a. har resultert i et samarbeid om Speideraksjonen. Gjennom Speideraksjonen samler vi inn penger til Flyktningshjelpens prosjekter i utvalgte land, i tillegg til våre egne samarbeidsprosjekter.

Hjelpemidler

Speiding.no

Speiding.no/arrangementer gir informasjon om årets nasjonale og internasjonale arrangementer og kurs samt kurstilbudet i kretser og korps.

På speiding.no er det også samlet generell informasjon om muligheter og utvikling som speiderleder og økonomiske støtteordninger knyttet til ledertreningen. Klikk deg inn på menyen «Lær ledelse», så får du vite mer.

På speiding.no kan du også finne en oversikt over hjelpemidler for ledere og vervematerialet - se speiding.no/hjelpemidler-ledere og speiding.no/verving.

Hva som finnes av materiell vil variere fra år til år. Ta kontakt med forbundskontoret hvis du har noen spørsmål angående materialet. Bestilling av materiell gjøres i vår nettbutikk.

Speider-sport

Speider-sport er forbundets egen nettbutikk som har det du trenger til

speiderarbeidet. På

www.speidersport.no finner du et godt utvalg av speidereffekter, litteratur og profilartikler.

Ta en titt i vår butikk og finn mye spennende som:

- Vervemateriell
- Opplæringsmateriell
- Loggbøker, Beverhåndboka, Fordypningsmerkeboka, programplakater og annet programmateriell
- Lederboka
- Speiderboka
- Fordypningsmerker og andre merker
- Speidersangbok
- Friluftprodukter
- Speiderskjorter/-t-skjorter og profilklær
- Gruppestyr
- ... og mye mer!

Speider-sport er også behjelpelig med produksjon av egne merker, gensere, t-skjorter, klistremerker osv. til grupper, kretser og korps.

Litt om bakgrunnen

BP - mannen med de to liv

Grunnleggeren av speiderbevegelsen var Robert Stephenson Smyth Baden-Powell, eller forkortet BP. Allerede da han var liten, var BP mye ute i naturen og fikk mye friluftserfaring og mange ferdigheter. Dette kom godt med senere da han tjenestegjorde i den britiske hæren i India og Sør-Afrika. I militæret ble BP for første gang klar over hva unge mennesker kunne utrette når de fikk ansvar. Gutter ble brukt som budbringere og til andre oppgaver og ble kalt speidere. BP håpet at dette kunne verføres til det vanlige livet hjemme i England. Slik kom han på ideen om å la unge mennesker lære og utvikle seg gjennom praktiske erfaringer.

Baden-Powell ble svært opptatt av hvordan man kunne gi gutter en sunn og lærerik oppdragelse. Han ønsket å forandre den oppvoksende generasjonen gjennom å utvikle mot, intelligens, initiativ og eventyrlyst hos gutter. I stedet for gymnastiske øvelser for å fremme guttenes fysikk foreslo

han vandreturer og leir, båltenning, primitiv matlaging og orientering. For å gjøre et praktisk forsøk, samlet han 20 gutter fra forskjellige samfunnslag til en leir på Brownsea Island i den engelske kanal i august 1907. Leiren ble en stor suksess, og metodene BP brukte, ble godt mottatt blant guttene.

Etter denne leiren var Baden-Powell overbevist om at han var inne på riktig spor. Han skrev boka «Scouting for Boys», som ble grunnlaget for speiderbevegelsen. Baden-Powells mening var at boka skulle være et arbeidsprogram for foreninger som allerede var i arbeid. Men etter hvert som han reiste rundt i England, holdt foredrag, instruerte nye ledere og snakket til guttene, grodde speidertroppene opp som paddehatter, og han ble så å si «tvunget» til å lage en egen speiderorganisasjon.

I 1910 forlot Baden-Powell militærlivet il fordel for speiderarbeidet. Hans ideer hadde også fengst sterkt hos piker.

Baden-Powell utarbeidet derfor et program spesielt for dem. Som navn på pikenes bevegelse valgte han betegnelsen Girl Guide etter et berømt korps av veivisere i India. Korpset var kjent for sin praktiske sans og selvhjulpenhet. Sammen med sin søster, Agnes Baden-Powell, stiftet han i 1910 det engelske speiderpikeforbundet.

Baden-Powells unge kone Olave var også sterkt sosialt interessert, og hun tok aktivt del i speiderarbeidet. Hennes store innsats gjorde at hun ble den første landsleder for speiderpikene i England og

«Av navnet speiderbevegelse kan en høre at vi ikke bare skal gjøre slik vi alltid har gjort. Arbeidet skal til stadighet utvikles og tilpasses speiderne og samfunnet.»

Robert Baden-Powell

drivkraften i oppbyggingen av speiderpikeforbundet. Lady Baden-Powell fortsatte sitt iherdige arbeid for speidersaken etter sin manns død. Gjennom utallige reiser til speiderarrangementer over hele verden knyttet hun sammen ringen av speidere, og hun var aktiv like til sin død i 1977.

Starten i Norge

I 1910 ble Norske Gutters Speiderkorps (NGSK) startet, og i 1911 - Norsk Speidergutt-Forbund (NSF). NSGK gikk etter hvert inn i NSF. Norsk Speiderpikeforbund ble stiftet i 1921. Norges Kristelige Ungdomsforbund opprettet egen speiderorganisasjon i 1920 - Norges KFUK-speidere. I 1978 slo Norsk Speiderpikeforbund og Norsk Speidergutt-Forbund seg sammen og ble til Norges speiderforbund.

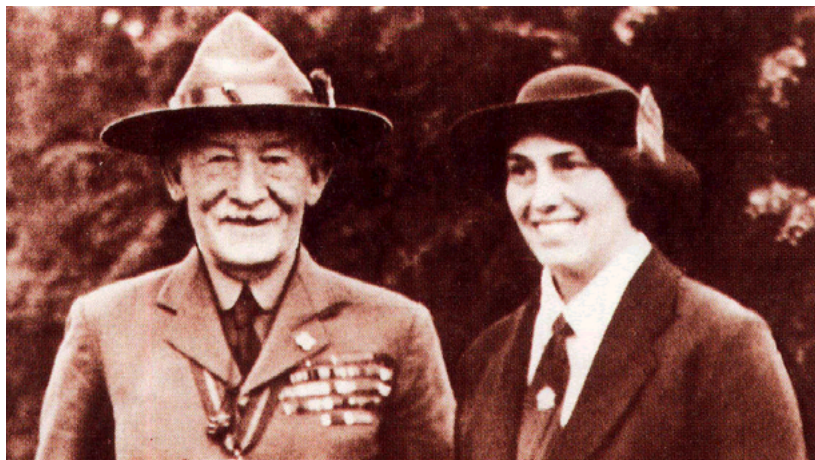
Dagens situasjon

I 2003 fusjonerte KFUK-speidere og KFUM-speidere til ett forbund - Norges KFUK-KFUM-speidere. Samtidig ble Speidernes fellesorganisasjon

etablert som et samarbeidsorgan for de to speiderforbundene i Norge. Speidernes fellesorganisasjon skal sikre en felles internasjonal tilknytning til verdensspeiderforbundene WOSM (World Organization of the Scout Movement) og WAGGGS (World Association of Girl Guides and Girl Scouts).

I 2020 var det ca. 29 000 speidere i Norge, hvorav ca. 11 000 er medlemmer i Norges

KFUK-KFUM-speidere og ca. 18 000 er medlemmer i Norges speiderforbund. Mange av de grunntankene som Baden-Powell introduserte i begynnelsen av det forrige århundre, er fortsatt aktuelle for dagens speidere, blant annet metodene han brukte og selve målet med bevegelsen. Derfor bruker speidere ofte hans egne ord for å beskrive denne over 100 år gamle, men samtidig evig unge, bevegelsen.

Bilde: Lord og Lady Baden-Powell

Speiderordboka

Ass

Forkortelse for assistent. Brukes både i patruljen om patruljeførers assistent, og i andre enheter for ledere.

BP

Lord Baden-Powell. Grunnlegger av speiderbevegelsen.

Enhet

Gruppene er delt inn i ulike enheter, etter speidernes alder: beverkoloni, flokk, tropp og lag.

Flokk

Småspeiderflokk. Enhetsnavn på grupperingen av speidere i 3. og 4. klasse. Kan deles opp i mindre arbeidsenheter - kull.

Forbundsmerket

Dette begrepet bruker vi om både skjortemerket (kløvertiljen) og logoen som består av kløvertiljen med Alltid beredt under.

Gruppe

En speidergruppe består av flere enheter. Gruppen er en del av en krets.

Gruppeting

Gruppens besluttende organ.

Grunntrening

Kurssammensetning for speiderledere. Den består av flere trinn.

Haik

En til to dagers patruljetur som gjennomføres i nærområdet. Patruljene

planlegger og gjennomfører haiken på egen hånd.

Koloni

Beverkoloni. Enhetsnavn på grupperingen av speidere i 1. og 2. klasse. Kan deles opp i mindre arbeidsenheter - familier.

Korps

Fem forskjellige kirkesamfunn og organisasjoner i Norge organiserer sitt speiderarbeid gjennom korps som er tilknyttet Norges speiderforbund. Vi har disse korpsene:

- » Blå Kors Speidere (BK)
- » Frelsesarmeens Speidere (FAS)
- » Frikirkens speiderkorps (FSK)
- » Metodistkirkens speiderkorps (MS)
- » Misjonsforbundet Speiderkorps (MSK)

Krets

En speiderkrets er en samling av speidergrupper i samme geografiske område. Kretsen organiserer fellesarrangement som leirer, konkurranser osv. Kretsen har også ansvar for ledertrening og oppfølging av gruppene.

Lag

Roverlag. Enhetsbetegnelse for gruppering av speidere mellom 16 og 25 år, såkalte rovere.

Leirbål

Vanligvis benyttet som avslutning på en leir-/turdag. Gerne med speiderunderholdning, som

konkurranser/ sketsjer/sanger og med en stemningsfull og rolig avslutning. Se speiderbasen.no for tips.

NSF

Norges speiderforbund.

Orientering

Bruk av kart og kompass for å finne fram i naturen.

Patrulje

Dette er den minste arbeidsenheten i speideren. Selve ordet «patrulje» brukes primært i troppen, men bruk av patruljesystemet er en vanlig metode i alle enheter og organisasjonsledd. Samhørigheten bygges ved at patruljen arbeider sammen over tid. Alle får mulighet til å bidra og å delta i beslutningene.

Peff

Forkortelse for patruljefører. Speidernes egen leder i patruljen.

Scouts Own

Speiderandakt, gjerne med innhold fra speiderarbeidet.

Speiderbasen

En database med aktivitetstips og ideer som vil gjøre det lettere og morsommere for deg å planlegge og gjennomføre møter og turer. Se www.speiderbasen.no.

Speiderbønn

Mange speidergrupper synger denne for å markere avslutningen på et speidermøte.

Speiderdrakt

Består av speiderskjorte og skjerf og viser at vi er en samlet bevegelse med medlemmer med felles identitet. Det finnes også en t-skjorte og piquetrøye som kan brukes i sammenhenger der speiderskjorten ikke trenger å brukes. Drakten kjøpes på www.speider-sport.no.

Speiderloven

Speidernes egen lov som ikke sier hva en speider skal, men hva en speider er.

Speiderløftet

Løftet som vi avgir når vi blir tatt opp som speidere, og som vi gjentar årlig på St. Georgsdagen. I speiderløftet lover vi å gjøre vårt beste i alle situasjoner.

Speidermetoden

Består av åtte elementer og utgjør kjernen i speiderarbeidet. Se mer på side 12-15 eller på speiding.no.

St. Georgsdagen

Feires 23. april. Dagen for løftefornyelse verden over. Til minne om det godes kamp og seier over det onde.

Stifinner

Aldersgruppe for speidere i 5.-7. klasse.

Speiderprogram

Pedagogisk aktivitetsprogram for speidere. Viktige punkter her er utviklingsmål, progresjon og utfordringer tilpasset den enkelte speider.

Tenkedagen

Feires 22. februar. Dette var fødselsdagen for både lord og lady Baden-Powell. På Tenkedagen går tankene til speidere over hele verden.

Tropp

Enhetsbetegnelse for gruppering av speidere i 5.-10. klasse. Kan drives separat som stifinner- (5.-7.) og vandrertrupp (8.-10.) eller som samlet speidertropp. Deles opp i mindre arbeidsenheter - patruljer.

Valgspråk

Vårt valgspråk er «Vær beredt - Alltid beredt», speidernes leveregel.

Vandrer

Aldersgruppering av speidere i 8.-10. klasse.

Verdensmerker

De to verdensforbundenenes merker som vi bærer på drakten som symbol på medlemskap. Jentene bruker WAGGGS sitt merke og guttene WOSM sitt.

WAGGGS

World Association of Girl Guides and Girl Scouts. Verdensforbundet som er tradisjonelt bare for jenter. Jentene i Norges speiderforbund er tilsluttet WAGGGS.

WOSM

World Organization of the Scout Movement. Verdensforbund som var tradisjonelt for gutter, men er nå åpent for jenter. Guttene i Norges speiderforbund er tilsluttet WOSM.

ALLTID BEREDT

Norges speiderforbund

Telefon:

22 99 22 30

E-post:

nsff@speiding.no

www.speiding.no

www.blispeider.no

Velkommen som leder

4. opplag, 2021

Tekst:

Komité speiding

Design:

Morten Stensland Løwe

Ksenia Sazonova

Bendik Fjeldstad

Foto:

Alexander Vestrum

Marius Hauken

Member of the World Organization
of the Scout Movement
(www.scout.org) and the World
Association of Girl Guides and Girl
Scouts (www.waggs.org).